

AMBITIONER FOR EN
GRØN FREMTID OG ET
STÆRKERE FÆLLESSKAB

Den overordnede prioritering

I Enhedslisten vil vi fællesskabet, et Rudersdal der fungerer for alle. Vi vil gå forrest i klimakampen og skabe et fællesskab hvor vi drager omsorg for naturen, og hvor vi gør det bæredygtige valg lettere.

Den nære velfærd og de lokale fællesskaber er med til at give os alle sammen tryghed og glæde, og derfor vil vi aldrig acceptere at vores lokale aktivitetscentre lukkes ned, som det er foreslået i nedskæringskataloget. Fællesskabet holder ensomheden for døren og vi løfter hinanden. Sammen kan vi mere.

Et godt børneliv er afhængigt af et sundt og trygt fællesskab, det giver flere muligheder - og både kommunens børnehuse og folkeskoler er en hjørnesten i børnenes liv. Skoler og daginstitutioner skal løftes, rammerne skal være gode, og økonomien skal give plads til at vi kan løfte alle elever op. Derfor prioriterer vi et **varigt løft af børneområdet i budgetperioden på 111,4 mio. kr.**, det fordeles til et generelt løft af folkeskolernes økonomi, bedre normeringer i dagtilbuddene og med et stærkt fokus på sundhed, og på at få alle med. Således ønsker vi at igangsætte et pilotprojekt med gratis skolemad til udskolingen på én af kommunens skoler, og udvide ordningen for modersmålsundervisning, så fx Ukrainske flygtninge også kan få undervisning i deres modersmål.

Også på anlægssiden er fællesskabet og det gode børneliv vores topprioritet, og vi afsætter **30,0 mio. kr. til at renovere Rude Skov Skole afd. Sjølsø**, og har fundet plads til mere banekapacitet i Nærum, så børnene ikke skal stå på venteliste for at gå til fodbold, ligesom vi **fastholder løftet om at bygge en Holte Hal 3 og indfri Skjold Birkerød Fodbold klub ønske om at etablere et klubhus.**

Skal vi lykkes med at styrke velfærden, så er medarbejdernes trivsel og glæde helt afgørende. Vi kan ikke længere se passivt til at vi har et tårnhøjt sygefravær og en personaleomsætning udover det sædvanlige. Det er indikatorer på dårligt arbejdsmiljø, og de nuværende indsats må evalueres og nye tiltag iværksættes. Der skal afsættes resurser, og derfor foreslår vi at tage et første skridt ved at afsætte **8 mio. kr. til at forbedre forholdene for medarbejderne i velfærden – til dem der arbejder ude på gulvet**, og så skal utryghedsskabende processer om lukning af kommunens lokale børnehuse stoppes.

I fællesskabet kan vi mere, og flere skal inddrages. Vores unikke lokalsamfund er der vi lever vores liv og har vores hverdag, og det er uanset om du bor i Nærum, i Trørød eller Holte. De mennesker der bor i lokalsamfundet skal have større indflydelse på deres hverdag. Vi skal have konkretiseret og afprøvet hvordan vi kan **implementere lokalråd i Rudersdal**, og styrke det unikke ved Rudersdal, som er, at ingen kommer fra Rudersdal – vi kommer fra Vedbæk, Gl. Holte, Birkerød mv. Den lokale stemme skal styrkes.

Vores fællesskab skal bindes sammen, det skal være muligt at komme fra A til B, også uden en bil. Den kollektive trafik styrkes, det skal vi drøfte hvordan, og til en start skal vi have et **"forringelsesstop" på den kollektive trafik** – det skal være slut med nedskæringer, og det gælder også Flextur, som hverken skal nedlægges eller fordyres. Og vi skal, med god samvittighed, kunne give vores lokalsamfund videre til næste generation, og derfor duer det heller ikke at vi hvert år leder store mængder spildevand ud i vores søer og hav. Og det duer slet ikke, at det ikke bliver taget alvorligt – lige nu er planen at der skal gå 30 år før vi kan stoppe udledningen til vores søer. Helt uacceptabelt. Enhedslisten vil udfordre den generelt fodslæbene tilgang til klima- og miljøpolitikken og helt konkret vil vi **tilføre 13 mio. kr. til hurtigere implementering af klimahandlingsplanen.**

Økonomi

Likviditet

Likviditeten styrkes ved at den planlagte sænkning af grundskylden i 2025 og 2026 annulleres, mens skatten justeres op med 0,17% fra 2025. Der er på service indregnet 0,2 mio. kr. til forbedret refusionshjemtagelse, som vil give 4,0 mio. kr. på likviditeten. Muligheden for optagelse af lån grundet omlægningen af opkrævning af ejendomsskatter er Enhedslisten åbne overfor.

Likviditet	2025	2026	2027	2028	Samlet
Skattestigning 0,17%	32	23	24	24	103
Annullering af grundskyldssenkning	8,8	17,6	17,6	17,6	61,6
Forbedret refusionshjemtagelse	4	0	0	0	4
Optagelse af lån	0	0	0	0	0 <i>En mulighed</i>
I alt	44,8	40,6	41,6	41,6	168,6

Serviceramme- og anlægsramme

Servicerammen er -36 mio. kr. for 2025 for at overholde Rudersdal Kommunes andel af servicerammen. I overslagsårene kender vi ikke servicerammen, da servicerammen afhænger af de årlige forhandlinger mellem KL og regeringen. Derfor indlægges en finansieringspulje i overslagsårene, samt en servicebuffer til uforudsete serviceudgifter på 26 mio. kr. over budgetperioden.

På anlægssiden forslås det, at projekter der endnu ikke har været i udbud / kontraktuelt bundet op nedjusteres i pris. Den ikke disponerede pulje på 10 mio. kr. inddrages. Det giver plads til flere projekter, mens evt. merforbrug på de enkelte anlægsprojekterne kan finansieres via et kassetræk hvis de ikke afholdes inden for det reducerede budget. I bilag 1 og 2 kan findes en samlet og detaljeret oversigt.

Balance - service	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Udgifter	61,013	74,981	82,269	86,906	305,169
Indtægter	60,968	75,007	82,852	92,552	311,379
Resultat	0,0	0,0	0,6	5,6	6,2

Balance - anlæg	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Samlet	172,524	206,813	173,449	174,819	727,605
Anlæg - i forhold til forvaltningens udkast	1,887	-17,741	19,127	4,176	7,437

Grøn omstillingTransport

Enhedslisten ønsker et "**føringelsesstop**" af den kollektive trafik, og drøftelser om hvorledes kommunen i højere grad bindes sammen så alle kan komme fra A til B, også uden en bil. Udover cyklistfremmende initiativer, ønsker vi at oprette et centralt kørsels- og parkeringskontor, som skal sikre kommunens kørsel og flådestyring effektiviseres både økonomisk og klimamæssigt. Parkeringsregler håndhæves, fx skal det sikres, at pendlerparkering ikke bruges til langtidsparkering mv.

CO2-reduktion og natur

Implementeringen af klimahandlingsplanen skal gå hurtigere, og derfor foreslås en opjustering, med tilførsel af både service og anlægsmidler til en hurtigere implementering på i alt 13,3 mio. kr. Udledning af spildevand til søer og hav skal stoppes. Der skal sættes fart på processen med seperatkloakering, derfor ønsker vi en temadrøftelse og konkrete tiltag der kan mindske forureningen af vores vand, og sætte fart på gravearbejdet.

Grøn omstilling

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Klimahandlingsplan - hurtigere implementering	0	1,5	1,5	5	8
Drøftelser seperatkloakering	0	0	0	0	0
<i>Drøftelser kollektiv transport</i>	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	0	1,5	1,5	5	8

Grøn omstilling - anlæg

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Klimahandlingsplan - hurtigere implementering	0	0	2,5	2,5	5
Bestil et cykelstativ	0,3	0	0	0	0,3
Driftsudgifter i alt	0,3	0	2,5	2,5	5,3

Det gode børneliv

Vuggestuer og børnehaver

Der afsættes midler til bedre normeringer, og arbejdet med en reel normeringsopgørelse genoptages, således at normeringstallene vi arbejder ud fra, afspejler virkeligheden. Yderligere løftes området med to serviceledere til løbende vedligehold, og der afsættes midler til aflastning af det pædagogiske personale til praktiske opgaver. Samlet set løftes vuggestuer og børnehaver med 48,4 mio. kr. Hertil er implementering af en ny økonomisk tildelingsmodel, som i højere grad sikrer stabil økonomi i de enkelte børnehuse, og modvirker den planlagte lukning af et af kommunens børnehuse; en vigtig prioritet for Enhedslisten.

Folkeskolen

Folkeskolen skal i højere grad kunne rumme og løfte alle, derfor afsættes midler til et generelt løft, et lokalt 10. klassetilbud og udvidelse af modersmålsundervisningen, så fx Ukrainske flygtninge også får tilbudt sprogundervisning i deres modersmål. Ligesom sundheden prioriteres ved et pilotprojekt med gratis skolemad, i alt afsættes 63,0 mio. kr. på driften og yderligere 30,0 mio. kr. på anlæg til renovering af Rude Skov skole afd. Sjælsø.

Vuggestuer og børnehaver

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Bedre normeringer	4,2	7,3	12,2	12,2	35,9
Vedligeholdelse - servicemedarbejdere	1,1	1,1	1,1	1,1	4,4
Aflastning af praktisk opgaver	0	2,7	2,7	2,7	8,1
Reel normeringsopgørelse	0	0	0	0	0
Ny økonomisk tildelingsmodel	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	5,3	11,1	16	16	48,4

Folkeskoler

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Løft af Folkeskolen - ny tildelingsmodel	10	12	12	12	46,0
Pilotprojekt med gratis skolemad på én skole	1,15	2,367	2,396	2,507	8,4
Oprettelse af ét 10. klassetilbud i Rudersdal	0,363	0,514	0,514	0,514	1,9
Modersmålsundervisning for alle jf. rettigheder, for EU borgere		1,3	2,659	2,685	6,6
Driftsudgifter i alt	11,513	16,181	17,569	17,706	63,0

Bor genbe

Folkeskoler - anlæg

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
NYT: Renovering Rude Skov, Sjælsø Punkterede ruder (2025), Klimaskærm (2027-2028)	1	0	14	15	30
Driftsudgifter i alt	1	0	14	15	30

Det gode seniorliv

Aktivitetscentre og værested

De lokale aktivitetscentre skal bestå, og fællesspisning i Aktivitetscenter Teglporten foreslås genindført. Muligheden for at koble en genindførelse af madordningen op på den fulde konkurrenceudsættelse af madproduktionen på ældreområdet, er oplagt. Den konkrete model kan drøftes. Herudover foreslås det at Stråhuset i Skodsborg indrettes som værested for de lokale borgere, der afsættes i alt 7,0 mio. kr. til etablering af værested og madordning.

Seniorliv

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Genindførelse af cafedrift - Cafe Teglporten	0,5	1,5	1,5	1,5	5
Tilskud til værested Stråhuset	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Driftsudgifter i alt	1	2	2	2	7

Fællesskabet lokalt og i foreningslivetBanekapacitet Nærum

Kapaciteten på Rundforbi stadion er presset. Der er behov for yderligere banekapacitet, naturligvis i en miljørigtig variant med kork. Midlerne til mere banekapacitet foreslås fremrykket til 2025, og det forventes at de eksisterende kunstgræsbaner med gummigranulat opdateres med kanter og andre foranstaltninger der mindsker spredningen af det skadelige materiale. Der afsættes 10,0 mio. kr. til etablering.

Foreningernes hus og klubhus til Skjold Birkerød

Barakkerne bagved rådhuset står tomme, mens mange foreninger og klubber drømmer om et klublokale. Det foreslås derfor at der tages kontakt til relevante foreninger, fx Holte MBT Klub og andre klubber/foreninger der kunne have ønske om at etablere sig i barakkerne omkring rådhuset i Holte, der afsættes 0,1 mio. kr. til driften. Yderligere fremrykkes 1,0 mio. kr. til etablering af klubhus til Skjold Birkerød Fodbold.

Tilbud til børn og unge

BROEN Rudersdal, som hjælper udsatte børn ind i foreningslivet ved at tilbyde kontingentfrihed, yde tilskud til udstyr og laver opsøgende arbejde i relation hertil bør støttes yderligere, og derfor foreslås det at løfte tilskuddet med 0,1 mio. kr.

Svømmeundervisning

Besparselsen ved at svømmeklubberne overtager folkeskolesvømningen ifm. budget 2024 er allerede implementeret i skolernes økonomi, men ordningen er endnu ikke trådt i kraft. Det foreslås at ordningen etableres fra skoleåret 2025/2026, sådan at elevernes svømmeundervisning komprimeres, og afvikles, som camps på én skoleuge. På den måde kan der hentes en besparelse på befordring til og fra svømmehallen. Den endelige udformning og indhold aftales mellem skoler og klubber.

Kultur og Idræt for alle

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
<i>BROEN</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
<i>Drift af "foreningshuset"</i>	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
<i>Befordring til sv. Undervisning nedjusteres (sv. camps)</i>	-0,25	-0,5	-0,5	-0,5	-1,75
Driftsudgifter i alt	-0,05	-0,3	-0,3	-0,3	-0,95

Kultur og Idræt for alle - anlæg

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
<i>Banekapacitet Nærum</i>	10	0	0	0	10
<i>Klubhus Skjold Birkerød</i>	0	1	0	0	1
Driftsudgifter i alt	10	1	0	0	11

Løn- og arbejdsvilkår

De igangværende indsatser for at nedbringe sygefravær og personaleomsætning evalueres, og de indsatser der virker, intensiveres. Ligesom der opsættes klare retningslinjer for fordelingen af de lokale lønkroner, således, at det fremadrettet sker retfærdigt, med fokus på de **medarbejdergrupper der arbejder "på gulvet"**.

Der etableres en personale- medarbejderpulje til konkrete tiltag der kan forbedre arbejdsmiljøet, fx opgradering af personalerum, bedre udluftning, teambuilding og andre initiativer/tiltag som kan gøre det trygt og rart på arbejdspladsen.

Ligesom vi skal fremme det gode arbejdsmiljø indenfor Rudersdal Kommune, er det vigtigt, at Rudersdal Kommune er med til at fremme et godt arbejdsmiljø og ordnede forhold uden for organisationen. Derfor foreslås det, at når kommunens medarbejdere **holder møder "ude i byen"** på kommunens regning, overnatter ifm. kurser eller lign. at der så udelukkende handles med virksomheder der har overenskomst.

Løn- og arbejdsvilkår					
i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Personale- og medarbejderpulje	2	2	2	2	8
Retfærdig fordeling af lokale lønkroner	0	0	0	0	0
Fremme OK-forhold udenfor organisationen	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	2	2	2	2	8

Lokalråd

Lokalsamfundene skal bevares og styrkes, ligesom nærdemokratiet og borgerinddragelsen skal fremmes. Derfor foreslås det at der iværksættes en proces som konkret skal munde ud i at der fastlægges en ramme som fremmer indførelsen af lokalråd. Kompetencer, økonomi mm. kan drøftes.

ENHEDSLISTEN

RUDERSDAL

Bilag 1

Enhedslisten - De Rød-Grønne - Ønsker og finansiering af service

Neutralisering og buffer

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Service ramme i balance	36	36	36	36	144
Opbygning af servicebuffer	5	6	7	8	26
Driftsudgifter i alt	41	42	43	44	170

Folkeskoler

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Løft af Folkeskolen - ny tildelingsmodel	10	12	12	12	46,0
Pilotprojekt med gratis skolemad på én skole	1,15	2,367	2,396	2,507	8,4
Oprettelse af et 10. klasse tilbud i Rudersdal	0,363	0,514	0,514	0,514	1,9
Modersmålsundervisning for alle jf. rettigheder, for EU borgere		1,3	2,659	2,685	6,6
Driftsudgifter i alt	11,513	16,181	17,569	17,706	63,0

Bør genbe

Vuggestuer og børnehaver

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Bedre normeringer	4,2	7,3	12,2	12,2	35,9
Vedligeholdelse - servicemedarbejdere	1,1	1,1	1,1	1,1	4,4
Aflastning af praktisk opgaver	0	2,7	2,7	2,7	8,1
Reel normeringsopgørelse	0	0	0	0	0
Ny økonomisk tildelingsmodel	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	5,3	11,1	16	16	48,4

Kultur og Idræt for alle

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
BROEN	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Drift af "foreningshuset"	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Driftsudgifter i alt	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8

Seniorliv

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Genindførelse af cafedrift - Cafe Tegporten	0,5	1,5	1,5	1,5	5
Tilskud til værested Stråhuset	0,5	0,5	0,5	0,5	2
Driftsudgifter i alt	1	2	2	2	7

Løn- og arbejdsvilkår

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Personale- og medarbejderpulje	2	2	2	2	8
Retfærdig fordeling af lokale lønkroner	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	2	2	2	2	8

Grøn omstilling

i mio. kr.	2025	2026	2027	2028	2025-2028
Klimahandlingsplan - hurtigere implementering	0	1,5	1,5	5	8
Drøftelser seperatkloakering	0	0	0	0	0
Drøftelser kollektiv transport	0	0	0	0	0
Driftsudgifter i alt	0	1,5	1,5	5	8

ENHEDSLISTEN

RUDERSDAL

Bilag 1 fortsat

Økonomi - råderum og finansiering					
1000 kr					
	2025	2026	2027	2028	2025-2028
1.1	0,23	0,23	0,23	0,23	0,92
2.1	-0,7	0,7	0	0	0
2.2	0,283	0,283	0,283	0,283	1,132
2.4	0,125	0,125	0,125	0,125	0,5
2.5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
2.6a	0,5	0,5	0	0	1
2.6b	0,1	0,1	0	0	0,2
2.6e	0,15	0,15	0	0	0,3
2.6f	0,05	0,05	0	0	0,1
2.6g	0,2	0,2	0	0	0,4
2.7	0,1	0	0	0	0,1
3.2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,8
3.4	0,55	0,55	0,55	0,55	2,2
3.5	0,29	0,29	0,29	0,29	1,16
3.13	0,115	0	0	0	0,115
4.11	0,51	0,51	0,51	0,51	2,04
4.17	0	0	1,4	1,4	2,8
5.5	0,174	0,875	0,875	0,875	2,799
5.7	-0,554	0,083	0,678	0,678	0,885
5.12	6,2	6,2	6,2	6,2	24,8
5.16	0,485	0,495	0,495	0,495	1,97
6.1	-0,5	2,75	2,75	2,75	7,75
6.3	-0,67	0,186	0,286	0,386	0,188
6.4	0	0,25	1	4	5,25
6.5	0,93	0,93	0,93	0,93	3,72
6.8	0,5	0,6	0,6	0,6	2,3
6.9	0,5	1	1,5	2	5
6.10	0	0,7	0,7	0,7	2,1
6.12	5	10	15	20	50
6.13	0,2	0	0	0	0,2
6.14	18	9	0	0	27
7.1	0,85	0,85	0,85	0,85	3,4
7.4	-0,5	1,5	1,5	1,5	4
7.5	1,6	2	3	3	9,6
7.6	18	18	18	18	72
7.7	2	2,5	2,5	2,5	9,5
7.8	0	9	18	18	45
7.9	0,25	0,5	0,5	0,5	1,75
7.10	5,6	3,5	3,7	4,8	17,6
Råderum i alt	60,968	75,007	82,852	92,552	311,379
Udgifter	61.013	74.981	82.269	86.906	305.169
Indtægter	60.968	75.007	82.852	92.552	311.379
Resultat	0,0	0,0	0,6	5,6	6,2

Opdatere:

ENHEDSLISTEN

RUDERSDAL

Bilag 2

Enhedslisten - De Rød-Grønne

- Ønsker og finansiering af anlæg

Udgifter	2025	2026	2027	2028	2025-2028
NYT: Service til anlæg	18	7			25
Udskudt: Udskiftning af styreapparater til signalanlæg		1,08	4,321		5,401
NYT: Renovering Rude Skov, Sjælsø Punkterede ruder (2025), Klimaskærm (2027-2028)	1		14	15	30
Fremryk: Skjold Birkerød Klubhus		1			1
Fremryk: Banekapacitet Nærum	10				10
Flyttes: Trafikale forhold omkring Holte Skole				3,5	3,5
NYT: Klimahandlingsplan			2,5	2,5	5
NYT: Bestil et cykelstativ	0,3				0,3
NYT: Køb af pilegården			10,3		10,3
I alt	29,3	9,08	31,121	18,5	90,501

Finansiering	2025	2026	2027	2028	
Reduktion: General nedjustering (forvaltningens bud)	10	20	12	5	47
Udskudt: Udskiftning af styreapparater til signalanlæg	1,08	4,321			5,401
Reduktion: Asfaltarbejder	1,639				1,639
Reduktion: Udskiftning af bro over mølleåen	0,2				0,2
Reduktion: Holte Hal 3	1				1
Reduktion: Holte Hal 3		2,5			2,5
Flyttes: Trafikale forhold omkring Holte Skole	3,5				3,5
Reduktion: Anlægsbuffer	10				10
I alt	27,419	26,821	12	5	71,24

Balance	2025	2026	2027	2028
Samlet	172,524	206,813	173,449	174,819
I forhold til forvaltningen udkast	1,881	-17,741	19,121	4,176